

לע"נ ברוך בענדיט וברכה גרוס ע"ה
BY MR. AND MRS. DUVY GROSS

WEEKLY PLANNER

פרשת השבוע חיי שרה דף השבוע מגילה ה'
פרנס השבוע _____

Dedications available, email Zacharia Adler - info@dafaweek.org

TRACK / DAY	א) עם מראי מקומות	ב) אליבא דהלכתא	ג) לימוד וחזרה (ד' פעמים) וחזרת מסכת תענית
יום ראשון	☐ דף ה' עמוד א' עם רש"י ותוס'	☐ דף ה' עמוד א' עם רש"י	☐ דף ה' עמוד א'
יום שני	☐ חזרה דף ה' עמוד א' ☐ בענין קורין אותה אפי' ביחיד: רש"י ד"ה ורב אסי, רבי אברהם מן ההר בית יוסף או"ח ס' תר"צ	☐ דף ה' עמוד ב' עם רש"י	☐ דף ה' עמוד ב'
יום שלישי	☐ דף ה' עמוד ב' עם רש"י ותוס' ☐ בהמשך הענין: ע' חזון איש הל' מגילה ס' קנ"ה	☐ <u>בדין ברכה ליחיד:</u> שו"ע או"ח ס' תר"צ סע' יח, מ"ב ס"ק סב וביאור הגר"א שם	☐ חזרה א' דף ה' עמוד א'
יום רביעי	☐ חזרה דף ה' עמוד ב' ☐ בענין יחיד לברך על קריאת מגילתו תוס' ד"ה הוה שו"ת מהר"י ווייל ס' מה שו"ת רדב"ז חלק ב' ס' תרסה	☐ <u>בדין עשיית מלאכה בפורים:</u> שו"ע ס' תרצו, רמ"א שם ומג"א ס"ק ג	☐ חזרה א' דף ה' עמוד ב'
יום חמישי	☐ בענין ובקש לעקור תשעה באב תוס' ד"ה ובקש, רשב"א ריטב"א, מהר"ץ חיות	☐ <u>בדין עשיית מלאכה בפורים:</u> ט"ז שם ס"ק א' ערוך השלחן ס' תרצו	☐ חזרה ב' דף ה' עמוד א'
יום ששי	☐ בהמשך הענין ☐ חתם סופר מגילה ה' שו"ת להורות נתן חלק ז' ס' כב	☐ <u>בדין ספק מקופות חומה:</u> שו"ע ס' תרפח סע' ג', ט"ז ס"ק ג' ביאור הגר"א שם ד"ה כרך	☐ חזרה ב' דף ה' עמוד ב'
שבת	☐ חזרה דף ה' מגילה ☐ חזרה דף ה' תענית	☐ חזרה דף ה' מגילה ☐ חזרה דף ה' תענית	☐ חזרה ג' דף ה' מגילה ☐ חזרה דף ה' תענית
הוספות	☐ חזרה מגילה דפים ב', ג' וד' ☐ שיעורי עיון על הדף ☐ בחינה על הדף		

לימוד מסכת מגילה מוקדש לע"נ ר' סנדר חיים זאב ב"ר יחיאל ישראל הירט ע"ה

dafaweek.org • info@dafaweek.org • 718.376.9663

Can you print this הרבים? Please let us know - info@dafaweek.org

יום שני ויום שלישי (ה.)

יום חמישי ויום ששי (ה):

בענין קורין אותה אפי' ביחיד וצירוף עשרה

בענין ובקש לעקור תשעה באב

1) רש"י ד"ה ורב אסי מגילה ה.- "אבל אי" עד "לקרותה בעשרה."

1) תוספות ד"ה ובקש מגילה ה.- "קשה היכי" עד "קבעתיה בעשירי."

2) רבי אברהם מן ההר מגילה ה.- נראה דעתו דהא פלוגתא דרב ורב אסי אפילו דיעבד הוא דלרב אסי לא יצא, כלומר אם הוא במקום שיכול לאסף עשרה¹. אבל אם הוא בספינה דלא אפשר, בכי האי גונא לא איירי, דודאי קורא אותה ביחיד.

2) הרשב"א מגילה ה.- "ואינו מחוור" עד "שלושים עליהם, כנ"ל." #4

3) בית יוסף אורח חיים סימן תרצ- "יהאי פלוגתא" עד "לה רב." #1

3) הריטב"א מגילה ה.- "ולא ירדתי" עד "בני כפרים" #5

4) מהר"ץ חיות מגילה ה.- "וצ"ל דבדאיי" עד "ההוראה" #6

4) חזון איש הלכות מגילה סו"ס קנ"ה- "דין עשרה" עד "פרסומא ניסא וכי." #2

5) חתם סופר מגילה ה: ⁴- תוד"ה ובקש כו' אנ"ל דרצה לעקרו מט' ולקבעו ב" כו' והנהי רבנן נלע"ד דס"ל דבתר תחלת השריפה אזלי משום דאמרי' בבכורות נ' ע"א ובאו בה פריצים וחללוה כיון שבאו בה פריצים יצא לחולין א"כ ביום העשירי שכבר פשטו בו ידם תו לא הוה בית המקדש מקודש כלל ואין להתאונן כ"א על תחלת שריפתו ועי' במס' ע"ז נ"ב ע"ב משמע קצת דר' פליג על זאת הדרשא וא"כ אזל הכא לטעמי' ודוק.

5) חזון איש מלכות מגילה סימן קנה- "באו"ז מסתפק" עד "ולמעוטי נשים." #3

6) שו"ת להורות נתן חלק ז סימן כב- וכיוצא בזה ראיתי בשם הגאון בעל אבני נזר ליישב מה שהקשה, לרבי יוחנן דס"ל בב"ק (כב ב) דאשו משום חציו וכתב הנמוק"י דנחשב כאילו גמר את מעשיו מיד אחרי זריקת החץ והבערת האש, דא"כ מאי קאמר רבי יוחנן בש"ס תענית (כט.). אלמלי הייתי באותו הדור לא קבעתי (לצום ט"ב) אלא בעשירי מפני שרובו של היכל נשרף בעשירי, וקשה הלא מיד כשהובער בית המקדש נחשב כאילו כבר נשרף הכל, וא"כ בדין הוא שיקבעו את התענית לתשיעי דנחשב כאילו נשרף באותו היום כל המקדש. ועל כרחק מוכח, דהיכי שדינן על עצם הפעולה ודאי דלא נחשבת כאילו נעשתה אלא כשנעשתה באמת, ורק פעולת הגברא נגמרה מיד כשהתחילה, וא"כ צום תשעה באב שנקבעה לא משום פעולת הגברא שהבעירו את המקדש אלא משום שהמקדש נשרף, והנה כשדינן על עצם הפעולה דהיינו השריפה ודאי שלא היה אלא בעשירי ודוק.

יום רביעי (ה.)

בענין יחיד לברך על קריאת מגילתו

1) תוספות ד"ה הוה מגילה ה.- "ורבינו יוסף" עד "וכן נראה לומר וכי."

מדין פרסומא ניסא וכזה נקט. וע"ע בחז"א הוא לקמן ואזיל בזה לשיטתו דהוא מדין פרסומא ניסא.

³ ועיין מה שהובא בדף ד' בענין נשים להצטרף.

⁴ וע"ע בייתי אשר תענית כט. דאזיל בזה ההת"ס לשיטתו וע"ש מה שהקשה עליו.

2) שו"ת מהר"י ווייל סימן מה- ויחיד אין לברך על מקרא מגילה דאיפליגו ביה רבוותא אם יחיד חייב במקרא מגילה וכל כה"ג אין לברך דברכות אינן מעכבות.

3) שו"ת רדב"ז חלק ב סימן תרסה- והוי יודע שאפילו אנו אומרים ספק ברכות להקל או מחלוקת בברכות הנ"מ בזמן שהספק או המחלוקת בברכה עצמה אבל אם נפל מחלוקת בעשיית המצוה מברכין עליה תדע שהרי אנו מברכין על מצות התפילין אף על פי שיש בה מחלוקת...הילכך בני"ד נמי כבר ידעת שהקורא את המגלה חייב לברך וכל זה כתבתי להתלמד במקום אחר אבל במקרא מגלה רוב הפוסקים פסקו כרב דיחיד חייב לקרותה וממילא שחייב לברך לפניו ולאחריה וקודם זמן זה אם רוצה לקרות אפי' מראש החדש קורא ולא יברך ואם ימצא מגלה בזמן י"ד חוזר וקורא ומברך לפניו ולאחריה.

¹ ולכ' יצמ"ז חידוש בהגדרה של קריאת עשרה דכפושטו אם יש חיוב עשרה ואם אינו חוזר אחריו לא יצא החפצה של הקריאה הוא קראית עשרה וא"ל לא יצא ואם אין שם עשרה יפטר מטעם אונס אכן מבואר מדבריו דאם אין שם עשרה אז יש קריאה של יחיד ונהפך חיובי ודיני הקריאה ע"י האונס ודבר חדש הוא.

² דהיינו דיש לחקור בהדין של עשרה אם הוא משום דהוי דבר שבקדושה וא"כ פשוט אינו נשים וקטנים נכללין אם אפשר דהוא

לע"נ ברוך בענדליט וברכה גרוס ע"ה
BY MR. AND MRS. DUVY GROSS

1. בית יוסף אורח חיים סימן תר"צ

יח מגילה ב"י"ד שהוא עיקר זמנה קורין אותה אפילו ביחיד דר"ף. נפרק קמא דמגילה (ה). אמר רב מגילה בזמנה קורין אותה ביחיד שלא בזמנה בעשרה ורב אסי אמר בין בזמנה בין שלא בזמנה קורא אותה בעשרה והוה עובדא ומש לה רב לדרב אסי:

והאי פלוגמא דרב ורב אסי אצל
לפרושי לכתחלה היא אצל דיעבד
מודה רב אסי דלא, ואפשר לפרושי
דיעבד פליגי אצל לכתחלה מודה
רב דעשרה, ואפשר דבמחוייבו
פליגי לרב אפילו לכתחלה ביחיד

ולרב אסי דיעבד נמי לא ילא, ורבינו מס פירש דבמחוייבו פליגי לרב אפילו לכתחלה ביחיד ולרב אסי דיעבד נמי לא ילא וקף על גב דתש ליה רב לרב אסי פסק כרב משום דקאי רבי יוחנן כוומיה דאמר נפרק שני (יט): גבי קורא נמגילה הכמותה בין הכמותה לא ילא לא אמרו אלא נצור אלמא דקורין ביחיד ורב. ורב עמרם היה אפשר לומר דמפרש פלוגמיהו דיעבד אצל לכתחלה מודה רב דלרין לחזר אמר עשרה ופסק כרב משום דקאי רבי יוחנן כוומיה כמו שכתבתי או אפשר רב עמרם מפרש פלוגמיהו בלכתחלה אצל דיעבד מודה רב אסי דלא ומדחש ליה רב לרב אסי אלמא הלכא כוומיה ולא מיישין לרבי יוחנן דה"ל חד לגבי מרי וכן כתב הרא"ש (סי' 1) לדעת רב עמרם ויה לשובו נסדר רב עמרם (לפורים ד"ה והקורא את המגילה בזמנה) פסק כרב אסי מדחש ליה רב לרב אסי וכן מסתבר והא דרבי יוחנן אינה ראייה דאף לרב אסי קריאה ביחיד דפירש רש"י (ה). ד"ה ורב אסי דמורה לחזר אחר עשרה ואם לא מצא עשרה אינו פטור מקריאתה אלא קורא ביחיד ע"כ. ובעל הלכות גדולות נראה שמפרש דיעבד פליגי ופסק כרב אסי מדחש לה רב: ורבינו נספיק מדברי הרי"ף אם דעמו דעת רבינו מס וכמו שפירש הר"ן (ג). ד"ה אמר וכוון דפסק כרב אין לרין לחזר אחר עשרה או אם מפרש

2. חזון איש הלכות מגילה סו"ס קנ"ה

דין עשרה אינו דוקא בחד קורא ותשעה שומעים אלא אפי' כל אחד קורא בזמנה שלו, כדחזן י"ז אי הכי כותבה כו' אם כיון לכו ילא, ובגמ' י"ח צ' מוקמינן לה דמנחה מגלה קמיה וקרי לה מינה, ולר"א דאפי' בזמנה צעו עשרה, ולדעת הרי"ף דעשרה מעבד, מוכח מכאן דאפי' דקרי לעצמו מ"מ מקרי עשרה, ונראה דאפי' דאין קוראין כולן יחד בשעה אלא אחד ממכרי קריאתו ואחד מרצה במתנות אין צריך כולם כמו הכא דקרי וכותבה ואינו מכיון עם הליבור מ"מ ילא אפי' לרב אסי, דלא משמע כלל דאיידי דהליבור ממחין עליו עד שיכתוב, וכן הדין ונותן דגם בתפלת עשרה כל שקבעו בב"א מקרי ליבור אף שאחד מזכיר ואחד מתעבד, וכש"כ הכא בזמנה דא"ל עשרה רק משום פרסומא ניבא וכמש"כ לעיל, ואף אם היחיד מתאחר וגומר קריאתו אחר הליבור מקרי בליבור, דכן הוא בטוחבא.

3. חזון איש הלכות מגילה סימן קנ"ה

פ"ט אצל בני תמיסר הקוראין בארצות א"י פרסומא עובא כיון שהוא אצל בני קריאה לרב העולם, [ואם זה ג"כ בכלל שלא בזמנו וצעו ה' לא יתכן לומר ההלכה בשלשן אלו הקוראין קום י"ד, דהרי לשון זה משמע בני ע"י הקוראין צ"י"ד, אלא ודאי האמת כן דאין בני ע"י הקוראין צ"י"ד בכלל שלא בזמנו] ומש"כ במ"ב בשע"ל אות י"ט חמוד דבגמ' איתא י"ד שחל בשבת וקוראין צ"י"ד דזה חשיב שלא בזמנו. ה' צ"ח"א"י מסתפק בלאו בני חיובא אי הו' בכלל עשרה [ובימינו קנינים] ומשמע דגשים ודאי הו' בכלל עשרה כיון דבני חיובא ניבא וחיובא פרסומא ניבא [ולשון הרמ"א בגמ' כבד כבוד המ"א דאין מוזקין] וכ"כ הרמב"ן דאפי' רובא כבד ילאו לית לן צב, בלאו משום זכותא דעשרה הוא אלא משום פרסומא ניבא, וא"כ אין משום לקבוע דפרסומא ניבא חנאים ולמשעבי נשים. ד. למש"כ

4. רשב"א מגילה ה

בר זבדא אתה מכיר שאף ר' חנינא כך היה בלבו שבא לעקרו לגמרי⁵⁵², אלא מסתברא דאין זה מבטל דברי ב"ד חברו, דאלו תקנה ראשונה בתנאי היתה, דהא קרי להו צום וקרי להו שמחה, דכתיב⁵⁵³ צום ה' וגו' יהיו⁵⁵⁴ לבית ישראל⁵⁵⁵ וכו', ודרשי מיניה בזמן שיש שמד צום אין שמד ויש שלום שמחה אין⁵⁵⁶ שמד ואין שלום רצו מתעניין רצו אין מתעניין⁵⁵⁷ ואפי' תשעה באב⁵⁵⁸ דאכולהו כתיב שמחה. והא דמחמירין בט"ו באב⁵⁵⁹, הנהגת הדורות היתה, הואיל והוכפלו בו צרות, וכדאית' התם בראש השנה⁵⁶⁰. והילכ' אלו רצה ר' לעקרו לא מבטל דברי ב"ד שגדול ממנו הוא. ואעפ"י שבו היו⁵⁶¹ השלוחין יוצאין ולא על השאר כדאית' התם⁵⁶², ואעפ"י⁵⁶³ שנהגו להתענות אף בשאר הואיל ולא קבלו עליהם חומרא כט"ו באב ולא הוכפלו בהם צרות לא⁵⁶⁴ חששו להוציא שלוחים עליהם, כנ"ל⁵⁶⁵

ר' יצחק בריה⁵⁶⁶ דר' חייה אמר מפני⁵⁶⁷ הבימה⁵⁶⁸ ויעשו אותה⁵⁶⁹ מאתמול שלא לדחוק את העורה. א"ר מתניא* על שם לא תטע לך אשרה כל עץ. ה' ע"ב גמ' ורחץ בקרונה* של צפורי ב"ד בחמוז. פ"י. משוי' דאמר'י בפ"ק דראש השנה⁵⁷⁰ אין שמד ואין שלום רצו מתעניין רצו אין מתעניין, וכיון שכן בטלו* להו חומרי* תענית* מיניהו, כגון רחיצה וסיכה ונעילת הסנדל. וה"ה לאכילה⁵⁷¹ אלא למה* לא רצה לאכול לפי שנהגו שלא לאכול⁵⁷². ובקש לעקור ט' באב וכו'. הקשו בתוס'⁵⁷³ והיכי הוה ס"ד דבקש לעקור* לגמרי, והא אין ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד חבירו אלא א"כ גדול ממנו בחכמה ובמנין*. והם תרצו, דשמא לא רצה לעקור אלא חומרי' שיש לו יותר משאר תעניות. עוד אמרו רצה לעוקור* לגמרי, אלא⁵⁷⁴ לעקרו מטי' ולקבעו ב"ד ואינו מחזור בעיני כלל, דהא מתשובתו של ר"י אבא⁵⁷⁵

5. ריטב"א מגילה ה

בחכמה ובמנין. ולא ירדתי לסוף דעתם, דא"כ אפילו לעקרו לי' או לי"א⁵⁸⁴ לא היה יכול, דכיון שהראשונים קבעוהו בט' באב, אף בזה יש משום ביטול דברי ב"ד חבירו, וכדמוכח בהדיא בריש מכלתין⁵⁸⁵ גבי הקדמת בני כפרים. ועוד דהא מתשובתו של ר' אבא בר זבדא שאמר, לא כך היה מעשה, אלא ט' באב שחל להיות בשבת ודחינהו לארץ השבת, ואמר'י הואיל ונדחה ידחה. כלומר ידחה שנה זו בלבד, משמע לכאורה דלר' חנינא, ר' היה דוחה אותו לעולם. ולכך השיב לו, שלא אמר אלא לאותה שנה⁵⁸⁶. והנכון,

6. מהר"ץ חיות מגילה ה

פורים קריאת מגילה הוא העיקר. וכן מ"ש החוס' צחי' השני דרבי רנה לקצו צעורה וצב"ג לא נקרא עקירה א"כ קשה צהך דריש מגילה דג"כ קצו חכמים זמן אחר ומ"מ חשיב ליה הש"ס לעקירת דברי צ"ד חזרון וז"ל דבדאי עקירה מוזמן לזמן עקירה הוה וש"אני הכל משום שיש טעם וסיבה לעקירה זאת משום שרובו של היכל נשרף צו ומכאן הבאחי ראייה לשיטת הרב שיטה מקובצת כמותם ג' ע"צ סוגיא דלדרוש להו דאונס דיש ומוצא ג"כ ציד מלאכי ח"א ס"י ק"ה דהיכא דיש טעם וסבירא דאם היו המתקנים שומעים טענות המשיעים אולי היו מודים לדברי הטוענים אין זה בכלל אין צ"ד יכול לנטול דברי צ"ד חזרו והארכתי צה במאמר משפט ההוראה: [מהר"ץ חיות]

לע"נ ברוך בענדיט וברכה גרוס ע"ה
BY MR. AND MRS. DUVY GROSS

1. בדין ברכה ליחיד: שו"ע אוה"ח ס' תר"צ סע' יח

יח^ט מגילה ב"ד ובמ"ו כג (°) צריך לחזור אחר (טו) עשרה ואם אי אפשר בעשרה קורים אותה ביחיד: הגה בד ° ויש להסתפק אם נשים מנטרפות לעשרה (הגהות אשירי פ"ק טור סי' תרפ"ד) [תרפ"ט] ואם קראו אותה בלבוז ואיזה יחיד לא שמעה יכול לקרות אפילו בה לכתחלה ביחיד הואיל וקורין אותה בלבוז העיר בעשרה (בי"ב בשם א"ח) וכן היחיד קורא אותה בזמנה לר"ך לברך עליה (בי"ב):

הגר"א 2. ביאור הגר"א שם

ירקב. ירושלמי ומ"ר כד הוה מטוי אשר הגלה כו': ואין לבטל. עפ"ד דפסקים נ"א א"י ורש"י פ"ו דכ"מ וירושלמי שם ומ"ס ס"פ י"ד: ס"ח מגילה כו'. כרב אסי מדתש רב לד"א: לחזור כו' ואם כו'. רש"י שם ור' יוחנן שם י"ט הקורא כו' דמשמע שאף ביחיד יולא אמי ככ"ע. והר"ף ושי"פ חולקין ע"ז. וע' תוס' שם וזרפ"ב דקדושין מ"ה ב' ד"ה הוה כו' וע' רא"ש שם ורש"י שם אבל הרשב"א הכריח כדברי הר"ף ממ"ש בירושלמי כל שאמרו ידחה ליום הכניסה ובלבד ב"י מ' לעיכובא וכ"מ דהלכה כרב וע' מ"מ: ויש להסתפק. אע"ג דחייבין במגילה דכנה"מ ג"כ חייבין ומסקא בפ"ג דברכות א"ס חייבין מדאורייתא ואפ"ה אמרו שם בפ"ו דאין מנטרפין עם אנשים וער"ן וטור: ואם קראו אותה בצבור כו'. כל זו בשם הראש"ד דאמרינן בירושל' על המקדימין ובלבד בעשרה וז"ל דזמנה א"ל והטעם משום דכולן קוראים כמ"ש כאן וע' ירושלמי פ"א הלכה ה'. ובס"פ כ"ד לולין אמר רב וכן לתפלה כו' ועמוס' שם וש"מ שפי' שא"ס יש [בבב"ג] [בבית הכנסת] עשרה שהיחיד השומע בחוץ (א"ס) [א"י] יכול לענות קדיש וקדושה והקשה הר"ן בפ"ג דר"ה היאך מוקים רב למתניין דש"ס וכן מי שהיה עובר אחורי בבב"ב ושמע כו' ואמרי' בפ"ק דמגילה שרש חש לד"א כנ"ל והלר"ך י' אפי' בזמנה וע"ש בר"ן שדחק בזה אבל לפ"ו ניחא אבל כ"ו הוה לדעת האומרים מ"ש בעשרה הוה לעיכובא אבל ר"ע חולק ע"ז וכנ"ל: ובשדהיחיד. תוס' שם. לאפוקי ממ"ש המדרכי בשם ר"ג דלא יברך משום דר"א וס"ל דאף בדיעבד לא יאל דק"ל דרב אסי לא אמר אלא לכתחלה כנ"ל: **תרצ"א ס"א** על הגוי' או כו' בס"ת. שם על הספר ונגמרה שם מנגן אחיא כתיבה כתיבה כו' ואיל לשיטתו שפסק בפ"א מהלכות תפילין דס"מ אינו נכתב כ"א בגויל או בקלף וכ"פ בש"ע י"ד סי' רע"א ס"ג וכמ"ש בירושלמי

3. משנ"ב ס"ק סב [משנ"ב ס"ק סב] משנ"ב דירשו שם ס"ק סב

מְצוּה לִילֵךְ לְשֵׁם מְשׁוּם בְּבִרְבָּעִים הַדֶּרֶת מְלֻךְ' (59).

59) ומי שאיחר לבית הכנסת, והגיע כשגמרו לברך את ברכות המגילה, דעת הגרי"ש אלישיב (חשוקי חמד מגילה עמ' סו) שאם אין לו מנין אחר, יברך ויקראנה ביחידות, כי הברכות הן מעיקר הדין, מה שאין כן הקריאה בציבור היא רק מעלה. אכן, אם יכול לברך את הברכות ולקרוא מחומש עד היכן שהבעל קורא אוחז, יעשה כן, וכמו שכתב בביה"ל (ס"ג ד"ה דוקא) שאף אם משלים בעל פה את תחילת המגילה, וכן אם משלים כמה פסוקים שהם ענין שלם, יצא ידי חובה. וראה עוד בדין 'ברוב עם הדרת מלך' בקריאת המגילה, בשעה"צ לעיל (סי' תרפז ס"ק י').

4. בדין עשיית מלאכה בפורים: שו"ע ס' תרצו

תרצו דיני הספד ותענית ועשיית מלאכה בפורים.

וכו' ח' סעיפים:

א פורים מותר בעשיית מלאכה ב ובמקום שנהגו שלא לעשות (א) אין עושין הגה והאידינא נהגו (א) א כלל מקום א וכלל לעשות (כלל בו) ג והעושה ב אינו רואה ג סימן ברכה מאותה מלאכה לעולם ד אלא אם הוא בנין של שמחה כגון בית חתנות לבנו או אבורקני של

אליבא דהלכתא

מגילה דף ה'
נסדר ע"י אשר יעקב מילמן

5. מג"א שם ס"ק ג'

ת"רצו א. בכ"מ. ערקי חס"ח דע"י ער"ס מותר ועיין סי' תקנ"ד
ס"ז: ב. אינו דואדא. עיין ברמב"ם דמשמע דאפי' במקום שנהגו לעשות. וכ"כ הרא"ם בשמו בניאורי סמ"ג. אבל בכ"י משמע דדוקא במקום
שנהגו שלא לעשות: ג. סימן ברכה. כגון אם זורע אחיה דבר (°) אינו מלמח (ב"י). אבל הרא"ם כתב שאינו מרויח אבל אינו מפסיד ג"כ ומשמע שם

6. רמ"א שם סע' א'

**מלכים דשרי: הגה ומותר לעשות כל מלאכת מצוה כגון (3) לכתוב
ד פסקי הלכות וכן מותר לעשות אפילו מלאכות גמורות לצורך פורים (ת"ה)**

7. ט"ז שם ס"ק א'

**ת"רצו (א) בכ"מ שלא לעשות. נראה דפרקמטיא מותר כיון ששמחה
היא לו ודומה לו מ"ש ב"י בשם א"ח¹ דמותר לכתוב אגרת שאלת שלום
ומוכרת חובותיו ואע"ג דלענין ט"ז הוא פרקמטיא אסורה כמ"ש סי' תקנ"ד**

8. ערוך השלחן שם ס' תרצו

**א א פורים מותר בעשיית מלאכה. ואע"ג דכתיב
(אסתר ט יט) 'משתה ושמחה ויום טוב',
ויו"ט הוא אסור בעשיית מלאכה, אמנם באמת
יו"ט לא קבילו עליהו, וראיה דכתיב (שם פסוק
כא-כג) 'לקיים עליהם' וגו' 'לעשות אותם ימי
משתה ושמחה' וגו', ויו"ט לא כתיב. ומ"מ
במקום שנהגו שלא לעשות מלאכה אסור
לעשותו¹ [ה:] והעושה אינו רואה סימן ברכה ויז
לעולם ממלאכה זו [שם]:**

**ב וכתבו הקדמונים אע"ג דמלאכה לא קבילו
עליהו, אח"כ נתקבל במנהג,
ומקללין כל העושה בו מלאכה כיון שפשט
איסורו בכל ישראל. אמנם בנין של שמחה
כגון בית חתנות לבנו או אבורנקי של שרים
מותר. וכן מלאכת מצוה מותר, כגון כתיבה
של מצוה, ומותר לכתוב פסקי הלכות ופשטי
המקראות, שאדם שמח בהם כדכתיב (ספלים יט ט)
'פקודי ד' ישרים משמחי לב', ואגרת של
שאלת שלום והזכרת חובותיו, וכן כל דבר
שא"צ עיון גדול, נראה שמותרו¹ [ב"י]. ולצורך
היום עצמו מותר לעשות אפילו מלאכות
גמורות אע"פ שהיה אפשר לעשותן מקודם. וכן
בפרקמטיא אין מנהג לאסור מפני שזהו שמחה
לו¹ [ט"ז סק"א], ולכן נהגו לישב בחנויות. ומ"מ
השם אורחותיו ימעט בישיבת החנות בפורים,
ויש יראי ד' שאין פותחין החנות בפורים. וע"י
אינו יהודי מותר לעשות מלאכה ויז:**

אליבא דהלכתא

מגילה דף ה'
נסדר ע"י אשר יעקב מילמן

9. בדיון ספק מקופות חומה : שו"ע ס' תרפח סע' ג'

**ג' כפרים ועיירות גדולות וכרכים שאינם מוקפים חומה
מימות יהושע בן נון קורים בי"ד :
ד כ (ד) כרך ד שהוא (ג) ספק אם הוקף בימי יהושע
אם לאו ה קורין * בארבעה עשר ובחמשה עשר
ובלילהון ז ל ולא יברך כי אם בארבעה עשר שהוא זמן
קריאה (ז) לרוב העולם :**

10. ט"ז שם ס"ק ד'

מ"מ הדברים נראים לחלק בקברא פשוטה כמ"ש מילתא בטעמא כ"ל נכון בס"ד: (ד) כרך שהוא ספק. כי רש"ל ותימה ולמה אין מצרכין עלי' צב' ימים כשאר ספיקא דיומא לענין צרכה ודוחק לחלק בין יו"ט דאורי' למגילה דרבנן בשלמא בלא ספק היקף ליכא להקשות אמאי לא נקרא המגילה בי"ד וט"ו משום ספיקא דיומא כשופר ולולב דכבר מירץ המרדכי² משום דכתיב ולא יעבור מאחר דאין בקיאיין בקביעה דירחא אכל בספק ממש לא שייך לו' ולא יעבור דשמא היום עיקר זמנה ול"ל למיחש לספק צרכה לנטלה יותר מספיק' דיומא לענין י"ט ויש לחלק דהתם קדושת היום גורם לחייבו אף בצרכה מנה ספק דאם לא תנהוג צו קדושת היום אף לענין צרכ' א"כ אתה עושיהו חול ועוד קדושת היום תלוי בצ"ד והם כך קבלו עליהם עכ"ל. ושני המ"י אין הקושיא מתורלת בהם דהא גם צבי מגיל' יש צו קדושת היום לענין כל הדינים התלוים בפורים וגם על המירוק הצ' קשה על הצ"ד גופיה למה לא קבלו עליהם בשוה ונלע"ד לתרץ קושייתו דשאני גבי י"ט דיש צד א' לו' שלא יקיים מצות י"ט כלל דאם היום השני קודש לא יועיל מה שנהגו אהמול קודש כי חול היה ע"כ מן הספק תריך לנהוג גם ביום השני קודש וכן להיפך. אבל במגילה מצינו בלא"ה הרבה זמנים דיש למגילה דהיינו י"א י"ב י"ג וילפי' לה מדמתי בזמניהם הרבה זמנים יש וגם במקום שעושיין בט"ו מקדימין כגון אם חל בשבת. ויש צב"י בשם הירושלמי³ כל החודש עד ט"ו כשר למגילה וא"כ אפי' באותו צד שתאמר שציוס ט"ו עיקר החיוב מ"מ מועיל מה שקראו בי"ד דמצינו בלא"ה קדימה לענין זה ע"כ אין חשש גמור וסגי בי"ד כיון שהיא לרוב העולם וזה נכון לע"ד: (ה) אם היה דעתו לחזור למקומו בזמן קריאה. (ו) פ"י של י"ד. וילפי' לה מדכתיב ע"כ היהודים הפרחים היושבים בערי

11. גר"א שם ד"ה כרך

רואה אותה: [ז] נסעיף ג' וכרכים. שם בגמרא (מגילה ב, ב) יליף פרוי כו': [ח] נסעיף ד' כרך כו'. והגאונים (הובאו בר"ן דלקמן, ועיין חמדה גנוזה סימן סג) הוצי' שלא יקרא אלא בי"ד, דאולינן בתר רובא דעלמא. ועוד, ספק דבריהם לקולא, אלא שלא חיבטל ממנו בודאי מקרא מגילה יקרא בי"ד ופטור מט"ו, מגיד משנה [מגילה א, יא] ור"ן (שם ב, א ד"ה ולענין). ור"ל, כיון שבי"ד יוצא בדיעבד, וכמו שאכתוב לקמן [ס"ק ט] שזוהו טעמו של הרמב"ם (שם) שכתב ולא יברך כו'. ובמשנה למלך (שם) האריך בחנם בזה. וכתבו הגאונים, אע"ג דאמרינן [מגילה ה, ב] דחזקיה קרי כו', מדת חסידות היה. ועוד, דוקא בארץ ישראל שהיו עריה ידועות בשעת התקנה מחמת בתי ערי חומה כו'. וצריך לומר דגרסי בגמרא [שם] הוצל רבית בנימין, ועיין מה שכתבתי בסעיף א' [ס"ק ב]: [ט] ולא יברך. כן כתבו